

How to Cite (Style APA):

Kariyev, A., Baydjanov, B., Umnov, D., & Imankulova, M. (2024). Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample. *Insight: the psychological dimensions of society*, 12, 358–377. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-10>

Як цитувати (Стиль ДСТУ 8302: 2015):

Карієв А., Байджанов Б., Умнов Д., Іманкулова М. Дослідження взаємозв'язку самооцінки й соціальної активності молоді: статеве диференціювання на прикладі казахсько-узбецької вибірки. *Інсайт: психологічні виміри суспільства*. 2024. № 12. С. 358–377. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-10>

UDC 159.9.072:316.621-021.464-053.67(574+575.1)

**Research on Relationships Between Self-Esteem
and Social Activeness of Young People:
Gender Differentiation Exemplified
by the Kazakhstan-Uzbekistan Sample**
**Дослідження взаємозв'язку самооцінки
й соціальної активності молоді: статеве диференціювання
на прикладі казахстансько-узбекистанської вибірки**

Received: February 27, 2024

Accepted: October 28, 2024

Adlet Kariyev

Candidate of Pedagogical Sciences,
Postdoctoral Fellow, Associate Professor
Department of Primary Education,
Abai Kazakh National Pedagogical University,
Kazakhstan

<https://orcid.org/0000-0002-7789-9080>

Bekzod Baydjanov

PhD, Associate Professor, Dean,
Faculty of Pedagogy and Psychology,
Fergana State University, Uzbekistan
<https://orcid.org/0000-0002-1580-8569>

Dimitriy Umnov

PhD, Associate Professor, Deputy Dean,
Department of Social and Humanitarian Sciences,
Pedagogy and Psychology,
Andijan State Institute of Foreign Languages,
Uzbekistan

<https://orcid.org/0000-0002-3009-6731>

Meruyert Imankulova*

Postdoctoral Student,
Department of Science,
Abai Kazakh National Pedagogical University,
Kazakhstan

<https://orcid.org/0000-0003-0836-096X>

Адлет Карієв

кандидат педагогічних наук,
постдокторант, асоційований професор,
кафедра початкової освіти,
Казахський національний педагогічний
університет імені Абая, Казахстан

<https://orcid.org/0000-0002-7789-9080>

Бекзод Байджанов

PhD, доцент, декан,
факультет педагогіки і психології,
Ферганський державний університет,
Узбекистан

<https://orcid.org/0000-0002-1580-8569>

Дмітрій Умнов

PhD, доцент, заступник декана,
кафедра соціально-гуманітарних наук,
педагогіки і психології,
Андижанський державний інститут
іноземних мов, Узбекистан

<https://orcid.org/0000-0002-3009-6731>

Меруєрт Іманкулова*

постдокторант,
департамент науки,
Казахський національний педагогічний
університет імені Абая, Казахстан

<https://orcid.org/0000-0003-0836-096X>

* Corresponding Author: meruertamantaiqzy@gmail.com

* Автор-кореспондент: meruertamantaiqzy@gmail.com

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

Abstract

The aim is to conduct theoretical-empirical research into peculiarities of the inclusion of self-esteem in the organization of social activeness of young people. **Methods.** The research participants were young students from Kazakhstan and Uzbekistan, aged from 18 to 26 years ($n = 133$). Valid and reliable psycho-diagnostic tools were applied: the self-esteem questionnaire (SQ) (Weinhold & Hilferty, 1983); methods for diagnosing social-psychological attitudes of an individual in the sphere of motivation and needs (SPAI) (Potemkina, 2001); the questionnaire "Diagnostics of motivators of an individual's social-psychological activeness" (DMISPA) (Fetiskin et al., 2002). **Results.** It was found that the majority of respondents have a medium level of self-esteem which is a normotypical level of its adequacy. The only direct correlation between power orientation and the ability to make contacts ($R = .176$; $p = .043$) was established. The only inverse correlation of the general need for achievement with the art of self-acceptance ($R = -.252$; $p = .003$) suggests that young people lose in achieving success with an increase in attention to their personality. Comparison of the parameters of social activeness between the samples of males (Group 1) and females (Group 2) revealed the only superiority of Group 2 in the parameter "work orientation" ($U = 1603.500$; $p = .012$). **Discussion and conclusions.** It was substantiated that young people are considerably affected by the opinions of significant others regarding their personality. It was emphasized that a correlation between the general need for achievement with the art of self-acceptance demonstrates the self-actualization tendencies of young people aimed at impacting global social processes. There is a caveat that it may also hide a pragmatic component with hedonistic behavioral patterns. It was explained that the females' sample is more process-oriented and focused on everyday responsibilities, which determined a significant difference in the parameter "work orientation". It was summarized that the obtained results possess scientific value and can be of interest to anyone who works with young people. It was substantiated that the level of self-esteem has an impact on the parameters and orientation of social activeness.

Keywords: student youth, society, behavioral patterns, interpersonal relationships, social uncertainty, adaptation, social role.

Анотація

Метою роботи є теоретико-емпіричне дослідження особливостей включеності самооцінки в організацію соціальної активності молоді. **Методи.** Учасниками дослідження є студентська молодь Казахстану й Узбекистану, віком від 18 до 26 років ($n = 133$). Застосовано валідний і надійний психодіагностичний інструментарій: опитувальник самооцінки (ОС) (Weinhold, Hilferty, 1983); методик діагностики соціально-психологічних настановлень особистості в мотиваційно-потребовій сфері (СПНО) (Потьомкіна, 2001); опитувальник "Діагностика мотиваторів соціально-психологічної активності особистості" (ДМСПАО) (Фетіскін та ін., 2002). **Результати.** З'ясовано, що превалююча частка респондентів володіє середнім рівнем самооцінки, що є нормотиповим рівнем її адекватності. Констатовано єдиний прямий зв'язок між орієнтацією на владу з умінням встановлювати контакти ($R = .176$; $p = .043$). Єдиний обернений кореляційний зв'язок загального досягнення успіху з мистецтвом приймати себе ($R = -.252$; $p = .003$) дав підстави констатувати, що зі збільшенням уваги до своєї персони молоді люди втрачають у досягненні успіху. Порівнянням параметрів соціальної активності між чоловічою (група 1) і жіночою (група 2) вибірками з'ясовано єдину перевагу групи 2 за параметром "орієнтація на працю" ($U = 1603.500$; $p = .012$). **Дискусія і висновки.** Обґрунтовано, що на молодих людей мають достовірний вплив думки значущих інших, які стосуються їхньої особистості. Зазначено, що зв'язок загального досягнення успіху з мистецтвом приймати себе демонструє самоактуалізаційні прагнення молоді з метою впливу на глобальні соціальні процеси. Висловлено застереження, що за цим може також ховатися прагматична складова з гедоністичними патернами поведінки. Пояснено, що жіноча вибірка більшою мірою орієнтована на процес і повсякденні обов'язки, що й зумовило достовірну відмінність за параметром "орієнтація на працю". Узагальнено, що отримані результати мають наукову цінність і можуть представляти інтерес для всіх, хто працює з молоддю. Обґрунтовано, що рівень самооцінки впливає на параметри й орієнтацію соціальної активності.

Ключові слова: студентська молодь, соціум, патерни поведінки, міжособистісні взаємини, соціальна невизначеність, адаптація, соціальна роль.

Introduction

In modern society, the phenomenon of self-esteem plays a remarkable role in different areas of social life. The level of self-esteem has an impact on an individual's social activeness, and effectiveness of adaptation in society and also affects behavioral patterns (Adila et al., 2021; Agren et al., 2023; Auyelbekova & Akhtayeva, 2023). Self-esteem is an individual's evaluation of one's own value and importance. It combines self-evaluation of one's strengths and weaknesses, confidence in one's abilities, and a sense of dignity. It can be adequate or inadequate – objective, inflated, or deflated, depending on how an individual evaluates themselves and their achievements. E. Hepper (2023) underscores that self-esteem reflects an individual's adaptability to the surroundings. The level of self-esteem can change throughout life and depends on the experience of acceptance and relevance in society.

In scientific literature, self-esteem and social activeness are highly topical and well-studied areas in such sciences as psychology, philosophy, sociology, and pedagogy. A number of psychological aspects that are valuable in the context of our research have been retrospectively examined and studied. The work by A. Forest et al. (2023) finds out that, in comparison to individuals with high self-esteem, individuals with low self-esteem demonstrate behavioral patterns that impede the development of intimate relationships. Individuals with low self-esteem are not inclined to communicate openly. They usually do not share their feelings in communication, as a result, they arouse less interest and are less responsive to the reaction of others. All the above aspects are related to social activeness which is the object of our research interest. Scientists M. Harris and U. Orth (2019) pay attention to the paradoxical behavior of young people with low self-esteem in the context of self-revealing. The researchers assume that self-esteem forms perception and behavior which are important for building interpersonal relationships. It was found that individuals with low self-esteem are inclined to provoke their negative self-images and be more sensitive to possible confrontation from others. They are prone to form an acute self-defense response to the behavior of others which causes problems with self-disclosure and limited interaction with others. Individuals with low self-esteem are inclined to perceive others in a way

Adlet Kariyev
Bekzod Baydjanov
Dimitriy Umnov
Meruyert Imankulova

Вступ

У сучасному суспільстві феномен самооцінки відіграє помітну роль у різних сферах соціального життя. Рівень самооцінки позначається на соціальній активності індивіда, ефективності адаптації в суспільстві, а також впливає на патерни поведінки (Adila et al., 2021; Agren et al., 2023; Ауельбекова, Ахтаева, 2023;). Самоцінка є оцінкою власної цінності та значущості особистості. Вона об'єднала в собі оцінку власних переваг і недоліків, впевненість у своїх здібностях і відчуття власної гідності. Вона може бути адекватною або неадекватною – об'єктивною, завищеною чи заниженою, в залежності від того, як індивід оцінює себе і свої здобутки. E. Hepper (2023) зазначає, що самооцінка відображає адаптованість індивіда в навколишньому середовищі. Рівень самооцінки може змінюватися впродовж усього життя й залежить від досвіду прийняття та затребуваності в суспільстві.

У науковій літературі самооцінка й соціальна активність є надзвичайно актуальними й достатньо вивченими сферами в галузі низки наук, як-от психологія, філософія, соціологія і педагогіка. Ретроспективно досліджено і окреслено низку психологічних аспектів, які становлять цінність у контексті нашого дослідження. У праці A. Forest et al. (2023) з'ясовано, що порівняно з представниками з високою самооцінкою, особи з низькою самооцінкою демонструють патерни поведінки, які перешкоджають розвитку інтимних стосунків. Особи з низькою самооцінкою не схильні надто відверто спілкуватися, зазвичай не розкриваються співбесіднику, відповідно викликають менш зацікавлену реакцію і меншою мірою реагують на реакцію з боку інших. Усі окреслені аспекти мають відношення до соціальної активності, що є об'єктом нашого дослідницького інтересу. Учені M. Harris, U. Orth (2019) звернули увагу на парадоксальну поведінку молоді з низькою самооцінкою в контексті саморозкриття. Дослідники припускають, що самооцінка формує сприйняття й поведінку, які є важливими для побудови міжособистісних відносин. З'ясовано, що особи з низькою самооцінкою схильні провокувати своє негативне уявлення про себе, бути більш налаштованими до можливого протистояння з боку інших. Вони схильні формувати гостру самозахисну реакцію на поведінку інших, що спонукає до проблем саморозкриття та обмеженої взаємодії з оточенням. Особи з низькою самооцінкою схильні сприймати оточення таким чином, що

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

that can unconsciously discourage them from further self-disclosure, and this, in turn, disrupts the development of interpersonal relationships (Harris & Orth, 2019).

Researchers A. Falk et al. (2023) drew an interesting conclusion and substantiated that it is necessary to be able to capture external changes in a social environment to establish a significant correlation between a social environment and self-esteem. Researchers M. Harris and U. Orth (2019) argue that self-esteem and a social environment can anticipate and complement each other. Such characteristics as gender, age, ethnicity, dynamics, and nature of relationships account for a correlation between self-esteem and psychological features of social interaction. M. Harris and U. Orth (2019) concluded that the level of self-esteem and social activeness remain inseparable at all stages of an individual's development throughout ontogeny. The study by A. Forest et al. (2023) substantiates that an individual's self-esteem is important for the formation of their behavioral pattern in different social situations. The researchers developed and proposed a pattern demonstrating the specificity of the impact of young people's self-esteem on building and strengthening interpersonal relationships. Comparative analysis of young people's inflated self-esteem and young individuals with low self-esteem demonstrated a negative subjective perception of social communication in both groups of research participants. It was found that the level of quality of social communication encourages certain behavior which leads either to effective or ineffective communication and further development of interpersonal relationships. If an individual is closed off in communication, they will receive weak corresponding feedback from their partner. Moreover, it was established that young people's self-esteem affects a subjective perception and behavior, and it can strengthen intimate relationships (Forest et al., 2023). Researchers X. Shen et al. (2023) studied the impact of self-esteem on the behavior of student youth with distrust of others. It was generalized that trust as an element of social behavior is extremely important for building constructive interpersonal relationships. Self-esteem is considered to be a result of an individual's social interaction with others, a manifestation of psychological features of an individual's social activeness. Researchers T. Gan et al. (2023) believe that high self-esteem can predict an individual's success and satisfaction

це може підсвідомо відштовхнути їх від подальшого саморозкриття, а це своєю чергою порушує розвиток міжособистісних відносин (Harris, Orth, 2019).

Цікавого висновку дійшли дослідники A. Falk et al. (2023), які обґрунтували, що для з'ясування достовірного зв'язку між соціальним середовищем і самооцінкою потрібно мати можливість виміряти зовнішні зміни в соціальному середовищі. Дослідники M. Harris, U. Orth (2019) стверджують, що самооцінка й соціальне середовище здатні антиципувати й доповнювати одне одного. Такі характеристики, як стать, вік, етнічна приналежність, динаміка та характер взаємин, пояснюють зв'язок між самооцінкою і психологічними особливостями соціальної взаємодії. Рівень самооцінки й соціальна активність залишаються нерозривними на всіх етапах розвитку індивідуума впродовж онтогенезу – такого висновку дійшли дослідники M. Harris, U. Orth (2019). У праці A. Forest et al. (2023) обґрунтовано, що самооцінка індивіда має важливе значення для формування моделі його поведінки в різних соціальних ситуаціях. Дослідники розробили й запропонували модель, яка демонструє особливості впливу самооцінки людей молодого віку на побудову та зміцнення міжособистісних стосунків. Компаративний аналіз завищеної самооцінки молодих людей із представниками молоді, в яких низька самооцінка, продемонстрував негативне суб'єктивне сприйняття соціального спілкування в обох груп досліджуваних. Зазначено, що рівень якості соціального спілкування спонукає до відповідної поведінки, яка призводить до ефективної чи неефективної комунікації та подальшого розвитку міжособистісних зв'язків. Якщо людина замкнута щодо співбесідника, то вона відповідно отримує слабо виражений зворотний зв'язок від оточення. Також з'ясовано, що, оскільки самооцінка молодих людей впливає на суб'єктивне сприйняття й поведінку, то вона здатна зміцнювати інтимні стосунки (Forest et al., 2023). Дослідники X. Shen et al. (2023) вивчали вплив самооцінки на поведінку студентської молоді, в основі якої вже сформувалася недовіра до оточення. Узагальнено, що довіра як елемент соціального поведінки надзвичайно важлива для побудови конструктивних міжособистісних стосунків. Самооцінку вважають результатом соціальної взаємодії людини з оточенням, проявом психологічних особливостей соціальної активності індивіда.

Дослідники T. Gan et al. (2023) стверджують,

in such areas as career and private life. The authors explain it through sociometric theory, arguing that self-esteem regulates the process of perceiving and evaluating other people as well as external events in general. Self-esteem plays a significant role in determining the pattern of psychological defense and identifying the degree of psychological stability.

T. Gan et al. (2023) found out that people with low self-esteem can be more prone to the symptoms of depression and anxiety. Meta-analysis performed by them shows that there is a reciprocal bilateral impact of young people's self-esteem and depression. Individuals with low self-esteem have a higher propensity for the symptoms of depression due to a low level of social adaptation. At the same time, young people with high self-esteem are more likely to demonstrate a high level of positive social adaptation and, accordingly, this category of young people is less susceptible to the symptoms of depression.

A. Farrell and T. Vaillancourt (2021) consider self-esteem in terms of the value of one's personality. Adolescents' self-esteem determines subjective quality of life and outlines such motivational orientations as self-actualization and self-defense. In particular, students' self-esteem is closely related to an individual's behavior and such objective indicators of their social activeness as academic performance, physical attractiveness, the level of popularity among students, and the degree of relevance in a professional area. J. Cook et al. (2023) state that fluctuations in self-evaluation of one's own personality, caused by how young people are perceived in society, have a significant impact on the way they will position themselves in social interactions. If regular praise can change self-attitudes, it can be related to the tendency to rely on others' opinion more than on one's own opinions. Researchers A. Amedy et al. (2023) found that the quantity and quality of social contacts are interrelated with self-esteem. A. Dalgıç et al. (2023) concluded that personal values have a significant impact on young people's self-esteem and their meaning of life. The researchers believe that a clear understanding of the impact of personal values on psychological well-being and self-esteem can contribute to the development of further strategies for improving self-esteem.

The obtained results focus our research interest on the necessity of more accurate

що висока самооцінка здатна передбачати успіх і задоволеність особистості в таких сферах життєдіяльності, як кар'єра та приватне життя. Автори знаходять пояснення в соціометричній теорії, аргументуючи, що самооцінка регулює процес сприймання й оцінки оточуючих, а також зовнішніх подій у цілому. Самооцінка відіграє достатньо значущу роль у визначенні моделі психологічного захисту та виявленні міри психологічної стійкості. Також T. Gan et al. (2023) з'ясували, що люди з низькою самооцінкою можуть бути більш схильні до симптомів депресії та тривоги. Проведений ними мета-аналіз показав, що існує взаємний двосторонній вплив самооцінки молодих людей і депресії. Індивіди з низькою самооцінкою більш схильні до симптомів депресії через низький рівень соціальної адаптації. Водночас молоді люди з високою самооцінкою частіше демонструють високий рівень позитивної соціальної адаптації і відповідно ця категорія молодих людей менше вразлива до симптомів депресії.

Самооцінку в розрізі цінності власної особистості розглядають A. Farrell, T. Vaillancourt (2021). Самооцінка осіб юнацького віку визначає суб'єктивну якість життя й окреслює такі мотиваційні орієнтації, як самоактуалізація і самозахист. Зокрема, самооцінка студентів тісно зв'язана з поведінкою особистості й такими об'єктивними показниками її соціальної активності, як успішність у навчальній діяльності, фізична привабливість, рівень популярності серед студентів, а також міра затребуваності в професійній сфері. J. Cook et al. (2023) стверджують, що коливання в оцінці власної особистості, які викликані тим, як молодих людей сприймають у суспільстві, мають досить значущий вплив на те, як вони далі будуть позиціонувати себе в соціальній взаємодії. Якщо системна похвала здатна змінювати ставлення до себе, то це може мати зв'язок зі схильністю опиратися більше на думку оточення, ніж на власну. Дослідники A. Amedy et al. (2023) з'ясували, що кількість і якість соціальних контактів взаємопов'язані з самооцінкою. A. Dalgıç et al. (2023) дійшли висновку, що індивідуальні цінності мають значущий вплив на самооцінку молодих людей та їхній сенс життя. На думку дослідників, чітке розуміння того, як особистісні цінності впливають на психологічне благополуччя й самооцінку, може сприяти розробці подальших стратегій із підвищення самооцінки.

Отримані результати фокусують наш до-

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

research into the quantity and quality of social relationships and give a reason for **hypothesizing** that subjective experience of social activeness correlates with a young individual's self-esteem; gender differentiation will not have significant differences.

The aim is to conduct theoretical-empirical research into peculiarities of the inclusion of self-esteem in the organization of social activeness of young people.

Methods

Participants. The Kazakh-Uzbek sample involved student youth from Kazakhstan and Uzbekistan, aged 18–26 years ($n = 133$), ($n = 55$; 41.35%) of them indicated a male sex in the questionnaires and ($n = 78$; 58.65%) indicated a female sex. Sample characteristics by ethnicity: Kazakhs ($n = 57$; 42.86%); Uzbeks ($n = 61$; 45.86%); mixed ($n = 15$; 11.28%). By marital status: married ($n = 10$; 8.33%); single ($n = 62$; 51.67%); civil marriage ($n = 48$; 40.00%). Descriptive frequency characteristics of the sample: $M = 21.44$; $SD = \pm 5.12$; $Me = 22.00$; $Mo = 20.00$. Among the respondents there were students of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), Fergana State University (Fergana, Uzbekistan), Andijan State Institute of Foreign Languages (Andijan, Uzbekistan), and also young people who had obtained a degree and started their professional activity.

Organization of the Research. The research was conducted anonymously, in compliance with all requirements of research ethics and confidentiality of personal data. The main requirements regarding awareness, time limits for the survey, and voluntary participation were met. The organizers who indirectly represented higher education institutions collected empirical data without impacting the respondents. The questionnaire forms which were completed correctly and did not contradict the requirements of the random sampling method were selected. There were $n = 133$ qualitatively completed questionnaire forms. A summative research strategy was developed. The data of the empirical stage were collected between November 2023 and January 2024. The research was included in the plan of the research work of the Department of Social and Humanitarian Sciences, Pedagogy and Psychology of Andijan State Institute of Foreign Languages (Andijan, Uzbekistan), and

слідницький інтерес на необхідності більш точного вивчення якості та кількості соціальних відносин і дають підстави запропонувати **гіпотезу**, що суб'єктивний досвід соціальної активності зв'язаний із самооцінкою особистості молодого віку; статеве диференціювання не матиме достовірних відмінностей.

Метою роботи є теоретико-емпіричне дослідження особливостей включеності самооцінки в організацію соціальної активності молоді.

Методи

Учасники. Казахсько-узбецьку вибірку склали студентська молодь Казахстану й Узбекистану, віком від 18 до 26 років ($n = 133$), з яких в опитувальниках зазначили чоловічу стать ($n = 55$; 41.35%) і жіночу стать ($n = 78$; 58.65%). Характеристика вибірки за національною приналежністю: казахи ($n = 57$; 42.86%); узбеки ($n = 61$; 45.86%); змішані ($n = 15$; 11.28%). За сімейним статусом: у шлюбі ($n = 10$; 8.33%); неодружені ($n = 62$; 51.67%); у громадянському шлюбі ($n = 48$; 40.00%). Описові частотні характеристика вибіркової сукупності: $M = 21.44$; $SD = \pm 5.12$; $Me = 22.00$; $Mo = 20.00$. Серед респондентів були студенти Казахського національного педагогічного університету імені Абая (Алмати, Казахстан), Ферганського державного університету (Фергана, Узбекистан), Андижанського державного інституту іноземних мов (Андижан, Узбекистан), а також молодь, яка здобула фах і почала свою професійну діяльність.

Організація дослідження. Дослідження проведено анонімно, з дотриманням усіх вимог дослідницької етики та конфіденційності особистих даних. Витримано основні вимоги щодо поінформованості, регламенту відведеного часу на опитування й добровільної участі. Організатори, які представляли заклади вищої освіти, опосередковано організували збір емпіричних даних, не впливаючи на респондентів. Відібрано бланки опитувальників, які заповнено без порушень і які не суперечили вимогам рандомно організованої вибіркової сукупності. Отримано $n = 133$ якісно заповнених бланків опитувальників. Розроблено констатувальну стратегію дослідження. Дані емпіричного етапу зібрано впродовж грудня 2023 – березня 2024. Дослідження входило до плану науково-дослідної роботи кафедри соціально-гуманітарних наук, педагогіки і психології Андижанського державного інституту іноземних мов (Андижан, Узбекистан), а також

also approved by the Scientific-Methodological Councils of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan) and Fergana State University (Fergana, Uzbekistan) as a stage of developing comparative and cross-cultural studies based on the mutual cooperation agreement. The content features of the study were agreed with the Ethics Committees of higher education institutions. The proposed and implemented research strategy ensured the validity and reliability of the collected empirical data.

Procedures and Instruments. Valid and reliable psycho-diagnostic tools were applied to determine the levels of self-esteem and parameters of social activeness. The self-esteem questionnaire (SQ) (Weinhold & Hilferty, 1983) was used to determine the level of self-esteem by the corresponding scale (LS). The respondents' self-esteem was also measured in four areas of life by the following scales: "Ability to make contact" (AMC), "Art of self-acceptance" (ASA), "Ability to influence" (AI), and "Art of sustainability" (AS). A direct four-point scale was used. The homogeneity of the empirical data of the questionnaire by Cronbach's alpha coefficient (α) was $\alpha = .751$, which corresponds to a medium level. The method for diagnosing social-psychological attitudes of an individual in the sphere of motivation and needs (SPAI) (Potemkina, 2001) consisted of eighty statements which were divided into two equal parts. The first part (forty statements) was aimed at determining the degree of intensity of social-psychological attitudes in the dimensions "altruism – egoism" and "process – result". The second part (forty statements) was aimed at determining the degree of intensity of social-psychological attitudes in the dimensions "freedom – power" and "work – money". The survey results revealed eight dimensions characterizing the respondents' orientation towards certain values. The obtained dimensions should be presented in the form of a petal chart. The line uniting the points of the parameter intensity indicates the contour of social activeness. Homogeneity of the empirical data by "SPAI" (Potemkina, 2001) equaled $\alpha = .687$, which corresponds to a satisfactory level. The questionnaire "Diagnostics of Motivators of Social-Psychological Activeness of an Individual" (DMSPA) (Fetiskin et al., 2002) was used to determine an individual's dominant needs – the motivators of social-psychological activeness. The Theory of needs of D. McClelland et al.

було схвалено науково-методичними радами Казахського національного педагогічного університету імені Абая (Алмати, Казахстан) та Ферганського державного університету (Фергана, Узбекистан) як етап розвитку компаративних та крос-культурних досліджень на підставі взаємних договорів про співпрацю. Змістові особливості проведення дослідження узгоджено з Етичними комітетами закладів вищої освіти. Запропонована й реалізована організація дослідження забезпечила достовірність та надійність зібраного емпіричного матеріалу.

Процедура та інструменти. Застосовано валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, яким з'ясовано рівні самооцінки й параметри соціальної активності. Використано опитувальник самооцінки (ОС) (Weinhold, Hilferty, 1983), яким визначено рівень самооцінки за відповідною шкалою (РС), а також респонденти виміряли свою оцінку в чотирьох сферах життя за такими шкалами: "Уміння встановлювати контакт" (УВК), "Мистецтво приймати себе" (МПС), "Уміння впливати" (УВ) та "Мистецтво сталості" (МС). Використано пряму чотирибальну шкалу. Гомогенність емпіричних даних опитувальника за коефіцієнтом Кронбаха (α) склала $\alpha = .751$, що відповідає середньому рівню. Методика діагностики соціально-психологічних настановлень особистості в мотиваційно-потребовій сфері (СПНО) (Потьомкіна, 2001) складалася з вісімдесяти тверджень, які були розділені на дві рівні частини. Перша частина (сорок тверджень) спрямована на виявлення міри вираженості соціально-психологічних настановлень у вимірах "альтруїзм – егоїзм", "процес – результат". Друга частина (сорок тверджень) спрямована на з'ясування міри вираженості соціально-психологічних настановлень у вимірах "свобода – влада", "робота – гроші". У результаті опитування отримано вісім вимірів, які характеризують орієнтацію респондента на зазначені цінності. Отримані виміри доцільно подавати у вигляді пелюсткової діаграми. Лінія, яка об'єднує точки вираженості параметрів, свідчить про контур соціальної активності. Гомогенність емпіричних даних за "СПНО" (Потьомкіна, 2001) склала $\alpha = .687$, що відповідає задовільному рівню. Опитувальником "Діагностика мотиваторів соціально-психологічної активності особистості" (ДМСПАО) (Фетискін та ін., 2002) визначено провідні потреби особистості – її мотиватори соціально-психологічної активності. Методологічною

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

(1953) was a methodological foundation of this questionnaire. The questionnaire has three scales: the general need for achievement (GNA), the need for power (NP), and the need for affiliation (TA). The questionnaire contains fifteen statements and a five-point scale of answers from 5 – “absolutely agree” to 1 – “absolutely disagree”. Homogeneity of the empirical data by “DMSPAI” (Fetiskin et al., 2002) equaled $\alpha = .806$, which corresponds to a medium level.

Variables. The empirical research revealed the levels of self-esteem and self-evaluation in four areas, eight dimensions of social-psychological attitudes of an individual in the sphere of motivation and needs: “process orientation” (PRO), “result orientation” (RO), “altruism orientation” (AO), “egoism orientation” (EO), “work orientation” (WO), “money orientation” (MO), “freedom orientation” (FO), “power orientation” (PO) and three motivators of social-psychological activeness.

Statistical Analysis. Google Forms were used to collect initial data. The initial data were processed manually and entered into the table “MS Excel”. Statistical parameters of correlations and differences were established using the computer program “SPSS” (version 26.0). The following statistically significant coefficients were applied in the research: Cronbach’s alpha (α), the Kolmogorov-Smirnov test (λ), Student’s t-test (t), and Pearson correlation coefficient (R). The levels $p \leq .050$ and $p \leq .010$ were considered to be statistically significant.

Results

The main descriptive frequency characteristics were presented by the research methods: “SQ” (Weinhold & Hilferty, 1983), “SPAI” (Potemkina, 2001), and “DMSPAI” (Fetiskin et al., 2002). Tabl. 1 presents mean (M), median (Me), mode (Mo), squared deviation (SD) and the range of measurements (min, max) for each parameter.

основною цього опитувальника послужила теорія мотивації D. McClelland et al. (1953). Опитувальник має три шкали: загальне досягнення успіху (ЗДУ), прагнення до влади (ПВ), тенденція до афіліації (ТА). Опитувальник містить п’ятнадцять тверджень і п’ятибальну шкалу відповідей від 5 – “абсолютно погоджуюся” до 1 – “абсолютно не погоджуюся”. Гомогенність емпіричних даних за “ДМСПАО” (Фетискін та ін., 2002) склала $\alpha = .806$, що відповідає середньому рівню.

Змінні. В емпіричному дослідженні з’ясовано рівні самооцінки, оцінку себе за чотирма сферами, вісім вимірів соціально-психологічних настановлень особистості в мотиваційно-потребовій сфері: “орієнтація на процес” (ОП), “орієнтація на результат” (ОР), “орієнтація на альтруїзм” (ОА), “орієнтація на егоїзм” (ОЕ), “орієнтація на працю” (ОПР), “орієнтація на гроші” (ОГ), “орієнтація на свободу” (ОС), “орієнтація на владу” (ОВ) та три мотиватори соціально-психологічної активності.

Статистичне аналізування. Для збору первинних даних використано Google forms. Обробку первинних даних здійснено вручну і внесено у таблицю “MS Excel”. З’ясування статистичних параметрів зв’язків і відмінностей виконано за допомогою комп’ютерної програми “SPSS” (версія 26.0). У дослідженні застосовано статистично достовірні коефіцієнти: Кронбаха (α), Колмогорова-Смирнова (λ), критерій Ст’юдента (t), Пірсона (R). Урахована статистична достовірність знаходилася на рівні $p \leq .050$ і $p \leq .010$.

Результати

Подано основні описові характеристики за досліджуваними методиками: “ОС” (Weinhold, Hilferty, 1983), “СПНО” (Потьомкіна, 2001) і “ДМСПАО” (Фетискін та ін., 2002). У табл. 1 за кожним параметром з’ясовано: середнє розподілу (M), медіану (Me), моду (Mo), середнє квадратичне відхилення (SD) і діапазон виміру (min, max).

Table 1. Descriptive frequency characteristics by the research methods

Таблиця 1. Описові частотні характеристики за досліджуваними методиками

Parameter Параметр	Descriptive characteristics Описові характеристики					
	M	Me	Mo	SD	min	max
"SQ" / "OC" (Weinhold & Hilferty, 1983)						
LS / PC	38.65	35.00	19.00	±23.52	4.00	98.00
AMC / УБК	38.85	36.00	19.00	±23.67	4.00	98.00
ASA / МПС	39.34	36.00	19.00	±24.47	4.00	98.00
AI / УВ	38.14	34.00	19.00	±23.53	6.00	98.00
AS / MC	39.44	36.00	19.00	±23.37	6.00	98.00
"SPAI" (Potemkina, 2001) / "СПНО" (Потьомкіна, 2001)						
PRO / ОП	4.62	4.00	4.00	±1.99	1.00	10.00
RO / ОР	4.32	4.00	4.00	±1.98	1.00	10.00
AO / ОА	4.32	4.00	4.00	±1.91	1.00	10.00
EO / ОЕ	4.75	4.00	4.00	±2.00	1.00	9.00
WO / ОПП	4.56	4.00	4.00	±1.93	1.00	9.00
MO / ОГ	4.73	4.00	4.00	±1.97	1.00	10.00
FO / ОС	4.60	4.00	4.00	±1.93	1.00	9.00
PO / ОВ	4.80	4.00	4.00	±2.01	1.00	9.00
"DMSPAI" (Fetiskin et al., 2002) / "ДМСПАО" (Фетискін та ін., 2002)						
GNA / ЗДУ	11.32	11.00	11.00	±4.47	4.00	19.00
NP / ПВ	11.29	11.00	11.00	±4.49	4.00	19.00
NA / ТА	11.54	11.00	11.00	±4.43	4.00	19.00

Note: M – mean; Me – median; Mo – mode; SD – squared deviation; min – minimum value; max – maximum value; LS – level of self-esteem; AMC – ability to make contact; ASA – art of self-acceptance; AI – ability to influence; AS – art of sustainability; PRO – process orientation; RO – result orientation; AO – altruism orientation; EO – egoism orientation; WO – work orientation; MO – money orientation; FO – freedom orientation; PO – power orientation; GNA – general need for achievement; NP – need for power; NA – need for affiliation.

Примітка: M – середнє розподілу; Me – медіана; Mo – мода; SD – середнє квадратичне; min – мінімальне значення; max – максимальне значення; PC – рівень самооцінки; УБК – уміння встановлювати контакт; МПС – мистецтво приймати себе; УВ – уміння впливати; MC – мистецтво сталості; ОП – орієнтація на процес; ОР – орієнтація на результат; ОА – орієнтація на альтруїзм; ОЕ – орієнтація на егоїзм; ОПП – орієнтація на працю; ОГ – орієнтація на гроші; ОС – орієнтація на свободу; ОВ – орієнтація на владу; ЗДУ – загальне досягнення успіху; ПВ – прагнення до влади; ТА – тенденція до афіліації.

The obtained frequency characteristics of the Kazakh-Uzbek sample of young people demonstrated a medium level of intensity of self-esteem parameters: LS (M = 38.65; SD = ±23.52); AMC (M = 38.85; SD = ±23.67). Such parameters testify to a medium level of the ability to make contact with other people. The parameter characterizing the manifestation of respect for one's own feelings and behavior was recorded at a level higher than a medium with the values (M = 39.34; SD = ±24.47). The ability to influence others

Отримані частотні характеристики казахсько-узбецької вибірки молоді продемонстрували середній рівень вираженості параметрів самооцінки: PC (M = 38.65; SD = ±23.52); УБК (M = 38.85; SD = ±23.67). Такі параметри свідчать про середній рівень уміння налагоджувати контакти з іншими людьми. Параметр, який характеризує прояв поваги до власних почуттів та поведінки, зафіксовано на вищому за середній рівні зі значеннями (M = 39.34; SD = ±24.47). Здатність впливати на інших очікува-

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

expectedly had a medium level ($M = 38.14$; $SD = \pm 23.53$). The ability to maintain stable dynamic development had quite significant indicators for young people – AS ($M = 39.44$; $SD = \pm 23.37$). The obtained empirical data do not contradict the results obtained in the research by I. Imankulova and S. Kudaibergenova (2021). The obtained frequency characteristics by the method “SPAI” (Potemkina, 2001) demonstrated rather low levels of orientation by the following parameters: RO ($M = 4.32$; $SD = \pm 1.98$) and AO ($M = 4.32$; $SD = \pm 1.91$). Medium indicators of process orientation ($M = 4.62$; $SD = \pm 1.99$) and work orientation ($M = 4.56$; $SD = \pm 1.93$) were recorded. High levels were recorded in egoism orientation ($M = 4.75$; $SD = \pm 2.00$), money orientation ($M = 4.73$; $SD = \pm 1.97$) and power orientation ($M = 4.80$; $SD = \pm 2.01$). The obtained frequency characteristics by the method “DMSPAИ” (Fetiskin et al., 2002) showed relatively medium indicators by three dimensions of dominant needs which are motivators of social-psychological activeness.

In order to test the hypothesis that subjective experience of social activeness correlates with the self-esteem of young people, correlations between the parameters of social activeness and the parameters of self-esteem, determined by means of the Pearson correlation coefficient (R), were established. Legitimacy of using this statistical parameter was measured using the Kolmogorov-Smirnov test (λ). Tabl. 2 presents the matrix of correlations between the researched parameters of social activeness and self-esteem of young people.

Table 2. Matrix of correlations between the researched parameters of social activeness and self-esteem of young people ($n = 133$)

Таблиця 2. Матриця кореляцій досліджуваних параметрів соціальної активності з самооінкою молоді ($n = 133$)

Parameters of social activeness Параметри соціальної активності	Statistical parameter Статистичний параметр	Parameters of self-esteem / Параметри самооінки				
		LS / PC	AMC / УВК	ASE / МПС	AI / УВ	AS / MC
PRO / ОП	R	-.155	-.015	-.026	.116	.090
	p	.075	.864	.766	.183	.304
RO / OP	R	-.170	.049	.116	.015	-.017
	p	.051	.576	.183	.868	.842

но має середній рівень ($M = 38.14$; $SD = \pm 23.53$). Здатність зберігати сталий динамічний розвиток отримала достатньо вагомні показники, як для осіб досліджуваного віку – MC ($M = 39.44$; $SD = \pm 23.37$). Отримані емпіричні дані не суперечать результатам, які отримано в дослідженні I. Imankulova, S. Kudaibergenova (2021). Отримані частотні характеристики за методикою “СПНО” (Потьомкіна, 2001) продемонстрували достатньо низькі рівні орієнтації за такими параметрами: OP ($M = 4.32$; $SD = \pm 1.98$) і OA ($M = 4.32$; $SD = \pm 1.91$). Зафіксовано середні показники орієнтації на процес ($M = 4.62$; $SD = \pm 1.99$) і на працю ($M = 4.56$; $SD = \pm 1.93$). Високі показники зафіксовано в орієнтації на егоїзм ($M = 4.75$; $SD = \pm 2.00$), гроші ($M = 4.73$; $SD = \pm 1.97$) і владу ($M = 4.80$; $SD = \pm 2.01$). Отримані частотні характеристики за методикою “ДМСПАО” (Фетискін та ін., 2002) продемонстрували відносно середні показники вираженості за трьома вимірами провідних потреб, які є мотиваторами соціально-психологічної активності.

З метою перевірки гіпотези, що суб’єктивний досвід соціальної активності зв’язаний із самооінкою осіб молодого віку, з’ясовано кореляційні зв’язки параметрів соціальної активності з параметрами самооінки, визначеними за допомогою коефіцієнта кореляції Пірсона (R). За допомогою критерію Колмогорова-Смирнова (λ) констатовано правомірність використання цього статистичного параметру. У табл. 2 подано матрицю кореляцій досліджуваних параметрів соціальної активності з самооінкою молоді.

AO / OA	R	-.002	-.028	-.002	.034	-.025
	p	.978	.751	.980	.694	.772
EO / OE	R	-.126	-.132	.055	-.012	.050
	p	.147	.131	.529	.887	.564
WO / ОП	R	-.053	-.033	-.030	.022	.074
	p	.542	.703	.733	.805	.400
MO / ОГ	R	-.036	-.043	-.015	-.049	-.075
	p	.681	.626	.866	.577	.394
FO / ОС	R	-.110	.028	-.022	.059	-.014
	p	.207	.747	.803	.497	.871
PO / ОБ	R	-.060	.176*	-.072	.032	.008
	p	.491	.043	.410	.712	.926
GNA / ЗДУ	R	.157	-.056	-.252**	-.047	.028
	p	.070	.518	.003	.591	.751
NP / ПВ	R	.128	.054	-.035	-.083	-.042
	p	.141	.535	.691	.341	.632
NA / ТА	R	.035	.007	-.031	-.074	.008
	p	.685	.938	.727	.399	.923

Note: M – mean; Me – median; Mo – mode; SD – squared deviation; min – minimum value; max – maximum value; LS – level of self-esteem; AMC – ability to make contact; ASE – art of self-acceptance; AI – ability to influence; AS – art of sustainability; PRO – process orientation; RO – result orientation; AO – altruism orientation; EO – egoism orientation; WO – work orientation; MO – money orientation; FO – freedom orientation; PO – power orientation; GNA – general need for achievement; NP – need for power; NA – need for affiliation; R – value of Pearson coefficient; p – level of significance; * – correlation at the level $p \leq .050$; ** – correlation at the level $p \leq .010$.

Примітка: M – середнє розподілу; Me – медіана; Mo – мода; SD – середнє квадратичне; min – мінімальне значення; max – максимальне значення; РС – рівень самооцінки; УВК – уміння встановлювати контакт; МПС – мистецтво приймати себе; УВ – уміння впливати; МС – мистецтво сталості; ОП – орієнтація на процес; ОР – орієнтація на результат; ОА – орієнтація на альтруїзм; ОЕ – орієнтація на егоїзм; ОПР – орієнтація на працю; ОГ – орієнтація на гроші; ОС – орієнтація на свободу; ОБ – орієнтація на владу; ЗДУ – загальне досягнення успіху; ПВ – прагнення до влади; ТА – тенденція до афіліації; R – значення коефіцієнту Пірсона; p – рівень значущості; * – кореляція на рівні $p \leq .050$; ** – кореляція на рівні $p \leq .010$.

Two statistically significant correlations of the parameters of social activeness with the parameters of self-esteem were established. One correlation was direct – between power orientation and the ability to make contact ($R = .176$; $p = .043$). The other correlation was inverse – between the general need for achievement and the art of self-acceptance ($R = -.252$; $p = .003$). It is noteworthy that the inverse correlation between LS and RO ($R = -.170$; $p = .051$) had a pronounced trend.

The parameters of social activeness in the men's sample (Group 1) and the women's sample (Group 2) were compared. The sizes of the groups were as follows: Group 1 – $n = 55$ (53.85%) respondents and Group 2 – $n = 78$ (46.15%) respondents.

Tabl. 3 presents the results of the comparison

Зафіксовано два статистично достовірних зв'язки параметрів соціальної активності з параметрами самооцінки. Один прямий – орієнтації на владу з умінням встановлювати контакти ($R = .176$; $p = .043$). Другий кореляційний зв'язок обернений – загального досягнення успіху з мистецтвом приймати себе ($R = -.252$; $p = .003$). Відзначимо, що обернений зв'язок РС і ОР ($R = -.170$; $p = .051$) має достатньо яскраво виражену тенденцію.

Здійснено порівняння сформованих параметрів соціальної активності в чоловічій (група 1) і жіночій вибірках (група 2). Кількісні розміри груп: група 1 – $n = 55$ (53.85%) респондентів і група 2 – $n = 78$ (46.15%) респонденток.

У табл. 3 подано результати порівняння па-

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

of the parameters of social activeness in Groups 1 and 2 determined by means of the Mann-Whitney U-test (U).

раметрів соціальної активності у групах 1 і 2, з'ясованих за коефіцієнтом Манна-Уїтні (U).

Table 3. Comparison of the men's sample (Group 1) and the women's sample (Group 2) by the parameters of social activeness

Таблиця 3. Порівняння чоловічої (група 1) і жіночої (група 2) вибірок за параметрами соціальної активності

Parameters of social activeness Параметри соціальної активності	Mann-Whitney U-test Коефіцієнт Манна-Уїтні	
	U	p
Process orientation (PRO) Орієнтація на процес (ОП)	1916.000	.288
Result-orientation (RO) Орієнтація на результат (ОР)	2067.500	.718
Altruism orientation (AO) Орієнтація на альтруїзм (ОА)	1759.500	.072
Egoism orientation (EO) Орієнтація на егоїзм (ОЕ)	2124.000	.922
Work orientation (WO) Орієнтація на працю (ОПР)	1603.500	.012
Money orientation (MO) Орієнтація на гроші (ОГ)	2077.500	.754
Freedom orientation (FO) Орієнтація на свободу (ОС)	1791.500	.101
Power orientation (PO) Орієнтація на владу (ОВ)	2040.000	.626
General need for achievement (GNA) Загальне досягнення успіху (ЗДУ)	1974.000	.433
Need for power (NP) Прагнення до влади (ПВ)	2020.000	.567
Need for affiliation (NA) Тенденція до афіліації (ТА)	2081.000	.769

Note: U – the Mann-Whitney test; p – the level of significance of the Mann-Whitney U-test; * – the level of significance $p \leq .050$ і ** – the level of significance $p \leq .010$, the data is given **in bold type**.

Примітка: U – критерій Манна-Уїтні; p – рівень достовірності критерію Манна-Уїтні; * – рівень достовірності $p \leq .050$ і ** – рівень достовірності $p \leq .010$, дані подано **жирним шрифтом**.

There was superiority of Group 2 by one parameter – “work orientation” (U = 1603.500; p = .012). Female representatives of the Kazakh-Uzbek sample demonstrated statistically significant superiority in the formation of such social activeness as work orientation. As for the rest of the data, there were only trends, and no superiority was recorded.

З'ясовано перевагу групи 2 за одним параметром “орієнтація на працю” (U = 1603.500; p = .012). Представниці жіночої статі казахсько-узбецької вибірки володіють статистично достовірною перевагою у сформованості такої соціальної активності, як орієнтація на працю. За рештою даних можна хіба що констатувати тенденції, оскільки переваг не зафіксовано.

Discussion

Research into the social activeness of young people and content parameters of this phenomenon

Дискусія

Дослідження соціальної активності молоді і змістових параметрів цього феномену є од-

is one of the most important and relevant today. The following dimensions are topical: professional self-determination (Abdulayeva, Eshmuradov, 2023), subjective well-being (Cicek, 2022), dominant mental states (Doyle & Catling, 2022; Monserrat et al., 2024; Murad, 2020), self-realization of young people in different activities (Blynova et al., 2022a; 2022b; Gehrmann & Wicker, 2021; Popovych et al., 2022; Vasilieva et al., 2021), personal self-efficacy (Halian et al., 2023a; 2023b), and activeness in social networks (Abrar-ul-Hassan & Safdar, 2022; Goodyear et al., 2021; Hudimova et al., 2021). Studies on gender-related issues comprise a separate area (Gao et al., 2022; Prokhorenko et al., 2023) in research into the social activeness of young people. Undoubtedly, there is a direct dependence of self-realization and the level of social activeness on the level of an individual's self-esteem, as confirmed by our research findings (Prokhorenko et al., 2023). Young people with high self-esteem often strive to achieve higher results in different life activities – in career, partner relationships, educational, and professional activities. Such individuals usually have a tendency to solve complex problems, take risks, create new scenarios of events, and try again. The obtained results (see Tabl. 1) allow for stating that low self-esteem impedes personal growth and development. This was confirmed in a number of other studies (Homola & Oros, 2023; Liu et al., 2022). Young people with low self-esteem are inclined to be satisfied with the bare minimum both in careers and in their personal lives, avoiding taking risks not to fail, and also making efforts to improve their status. However, it is very important not to reduce all these factors to upbringing or “difficult” childhood since, in the end, self-education, willpower, and persistence in achieving the aim that seems unattainable shape a young individual's personality. Our research findings gave a reason for a number of (see Tabl. 1 and 2). Young people have a medium level of self-esteem which is equated to adequate self-evaluation of one's own abilities, expectations, and personality in general by most scientists in the area of psychology (Koski et al., 2022; Maenhout et al., 2024). A considerable number of young people possess a rational subjective perception of their image. The only direct correlation (see Tabl. 2) between power orientation and the ability to make contact ($R = .176$; $p = .043$) demonstrates

ним із важливих і затребуваних сьогоденням. Актуальними є такі виміри, як професійне самовизначення (Абдуллаева, Ешмурадov, 2023), суб'єктивне благополуччя (Cicek, 2022), домінуючі психічні стани (Doyle, Catling, 2022; Monserrat et al., 2024; Murad, 2020), самореалізація молоді в різних видах діяльності (Blynova et al., 2022a; 2022b; Gehrmann, Wicker, 2021; Popovych et al., 2022; Vasilieva et al., 2021), особистісна самоефективність (Halian et al., 2023a; 2023b) і активність у соціальних мережах (Abrar-ul-Hassan, Safdar, 2022; Goodyear et al., 2021; Hudimova et al., 2021). Дослідження гендерного характеру склали окремий напрям (Gao et al., 2022; Prokhorenko et al., 2023) у вивченні соціальної активності молодих людей. Безумовно, існує пряма залежність самореалізації та рівня вираженості соціальної активності від рівня самооцінки особистості, що й підтверджено результатами іншого дослідження (Prokhorenko et al., 2023). Молоді люди з високою самооцінкою найчастіше прагнуть досягнути більш високих результатів у різних сферах життєдіяльності – в кар'єрі, в партнерських стосунках, у навчально-професійній діяльності. Такі індивіди зазвичай схильні виконувати складні завдання, ризикувати, вибудовувати нові сценарії розвитку подій і пробувати заново. Що стосується низької самооцінки, то отримані результати (див. табл. 1) дають підстави стверджувати, що вона заважає особистісному зростанню та розвитку людини. Таке підтвердження знайдено в інших дослідженнях (Homola, Oros, 2023; Liu et al., 2022). Молоді з низькою самооцінкою властиво зупинятися на досягнутому мінімумі як у кар'єрі, так і в особистісному житті, і при цьому уникати ризику, щоб не зазнати невдачі, а також докладати зусиль для поліпшення власного становища. Однак, дуже важливо не зводити всі ці чинники до виховання або “важкого” дитинства, адже зрештою самовиховання, сила волі та наполегливість у досягненні мети, яка здається недосяжною, формують особистість молодої людини. Результати нашого дослідження дали підстави для низки узагальнень (див. табл. 1 і 2). Особи молодого віку мають середній рівень самооцінки, який більшістю вчених у сфері психологічної науки прирівнюється до адекватної оцінки власних здібностей (Koski et al., 2022; Maenhout et al., 2024), очікувань та особистості в цілому. Істотна частина молоді має раціональне суб'єктивне сприйняття свого образу. Єдина пряма кореляція (див. табл. 2) між орієнтацією на владу

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

self-actualization tendencies aimed at impacting global social processes. We hypothesize that this may imply a pragmatic component with hedonistic manifestations, but this assumption requires a separate study in the context of value dimensions. Young people with low self-esteem find it difficult to build interpersonal relationships with others and are inclined to exaggerate flaws concerning their appearance and personality traits. Whereas young people with medium and high self-esteem are able to solve complex problems, make contact with others, and accept their flaws. The only inverse correlation of the general need for achievement with the art of self-acceptance ($R = -.252$; $p = .003$) suggests that young people loose in achieving success with an increase in attention to their personality. High indicators of egoism, money, and power orientation (see Tabl. 2) also do not contribute to high social activeness and the ability to make contacts. They rather isolate and distance young people. At the same time, young people with low self-esteem, due to their inability to make a large number of contacts, are inclined to build stronger and more long-lasting relationships. It was observed that young people with high self-esteem are focused on the number of contacts regardless of how long-lasting and close they will be. The fact that young people have no obvious desire to be leaders and take responsibility arouses interest. At the same time, they possess a dominant power orientation which is rather related to medium and low levels of self-esteem. However, according to the research findings (see Tabl. 1), young people still depend on public opinion, i.e. they have an obvious tendency for affiliation. Young people with low and medium self-esteem mainly lack orientation towards work, process, and results of the accomplished task. Money orientation may testify to high expectations from life, demonstrated by individuals with inflated self-esteem. It is noticeable, that young people with low and medium self-esteem have distinct altruism orientation and less pronounced egoism orientation. It is obvious that the level of self-esteem does not affect these orientations and they can change regardless of self-evaluation of one's own personality. The first hypothesis is confirmed by establishing two significant correlations, and argumentation of these correlations explains that subjective experience of social activeness is related to self-

й умінням встановлювати контакти ($R = .176$; $p = .043$) демонструє самоактуалізаційні інтенції з метою впливу на глобальні соціальні процеси. Припускаємо, що за цим може ховатися прагматична складова з гедоністичними проявами, але це потребує окремого дослідження у площині ціннісно-сенсових вимірів. Особи молодого віку з низькою самооцінкою мають труднощі в побудові міжособистісних взаємин з оточенням і схильні до перебільшення недоліків, що стосуються як зовнішнього вигляду, так і внутрішніх якостей, тоді як молоді люди з середньою та високою самооцінкою здатні виконувати складні завдання, встановлювати контакти з іншими, а також схильні до прийняття своїх недоліків. Єдиний обернений кореляційний зв'язок загального досягнення успіху з мистецтвом приймати себе ($R = -.252$; $p = .003$) дає підстави констатувати, що зі збільшенням уваги до своєї персони молоді люди втрачають у досягненні успіху. Високі показники, що зафіксовано у орієнтації на егоїзм, гроші і владу (див. табл. 2), також не сприяють високій соціальній активності й контактності, а радше відокремлюють і дистанціюють молодих людей. Водночас молоді люди з низькою самооцінкою через нездатність встановлювати велику кількість контактів схильні до побудови більш міцних і тривалих взаємин. Помічено, що особи молодого віку з високою самооцінкою орієнтовані на кількість контактів незалежно від того, наскільки вони будуть тривалими і тісними. Цікавим є факт відсутності явно вираженого бажання молодих людей бути лідерами, беручи відповідальність на себе. Водночас є достатньо домінуюча орієнтація на владу, що радше зв'язана з середнім і низьким рівнями самооцінки. Проте молоді люди, згідно з результатами дослідження (див. табл. 1), все ж таки залежать від думки громадськості, тобто мають яскраво виражену тенденцію до афіліації. Особи молодого віку з низькою і середньою самооцінкою здебільшого не орієнтовані на працю, процес та результат виконуваного завдання. Орієнтація на гроші може свідчити про завищені очікування від життя, що демонструють особи з завищеною самооцінкою. Помітно, що в молодих людей із низькою та середньою самооцінкою є яскраво виражена орієнтація на альтруїзм і помірно виражена – на егоїзм. Очевидно, що рівень самооцінки не впливає саме на ці орієнтації і вони можуть змінюватися незалежно від оцінки власної особистості. Першу гіпотезу доведено, оскільки двома достовірними

esteem of the research participants. Comparison of the parameters of social activeness between the men's sample (Group 1) and the women's sample (Group 2) (see Tabl. 3) demonstrated superiority of the females in the parameter "work orientation" ($U = 1603.500$; $p = .012$). In spite of the lack of significant superiority in procedural and resultant components, the women's sample is more focused on process and daily responsibilities, which determines significant superiority in work orientation. This is an interesting scientific fact that disproves the second hypothesis and requires further examination. It is noteworthy that our research work expands the understanding of the overall picture of positioning young people in society. The obtained results possess scientific value and can arouse interest in anyone who works with young people, gives psychological support to young people in education, professional activity, and creation one's own image. The obtained data can be used when planning training events in career counselling. Prospects of further study can be seen in the trends identified in the research, namely, the value dimension, testing the second disproved hypothesis, and conducting similar comparative and cross-cultural research with regard to age and gender characteristics.

Conclusions

It was substantiated that the self-esteem of young people is related to the processes of social interaction, oriented towards social values, and is a result of psychological characteristics of an individual's social activeness. It was found that the respondents possess a medium level of self-esteem, and it was explained that this is a normotypical level of self-esteem adequacy. The only direct correlation between power orientation and the ability to make contact was established ($R = .176$; $p = .043$). It was highlighted that this indicates young people's self-actualization tendencies aimed at influencing global social processes. There was a caveat that this may also hide a pragmatic component with hedonistic manifestations. The only inverse correlation of the general need for achievement with the art of self-acceptance ($R = -.252$; $p = .003$) gave a reason to state that young people lose in achieving success with an increase in attention to their personality. Comparison of the parameters of social activeness between the men's sample (Group 1) and the women's sample

кореляційними зв'язками й аргументацією цих зв'язків пояснено, що суб'єктивний досвід соціальної активності зв'язаний із самооцінкою досліджуваних. Порівняння параметрів соціальної активності між чоловічою (група 1) і жіночою (група 2) вибірками (див. табл. 3) продемонструвало перевагу представниць жіночої статі в параметрі "орієнтація на працю" ($U = 1603.500$; $p = .012$). Незважаючи на відсутність достовірної переваги за процесуальною і результуючою складовими, жіноча вибірка більшою мірою орієнтована на процес, повсякденні обов'язки, що й зумовило достовірну перевагу в орієнтації на працю. Це цікавий науковий факт, який спростував другу гіпотезу й потребує подальшого вивчення. Зазначимо, що проведена науково-дослідницька робота розширила розуміння загальної картини позиціонування студентської молоді в суспільстві. Отримані результати мають наукову цінність і можуть становити інтерес для усіх, хто працює з молоддю, реалізує психологічну допомогу людям молодого віку в навчанні, професійній діяльності, побудові свого іміджу. Отримані дані можна використати під час планування тренінгових заходів та під час кар'єрного консультування. Перспективу складають намічені в дослідженні тенденції, зокрема ціннісно-сенсовий вимір, перевірка другої спростованої гіпотези, проведення аналогічних компаративних і крос-культурних досліджень з урахуванням вікових та гендерних особливостей.

Висновки

Обґрунтовано, що самооцінка молодих людей пов'язана з процесами соціальної взаємодії людини, орієнтована на цінності суспільства, є проявом психологічних особливостей соціальної активності індивіда. З'ясовано, що респонденти володіють середнім рівнем самооцінки, і пояснено, що це є нормотиповим рівнем адекватності самооцінки. Констатовано єдиний прямий зв'язок між орієнтацією на владу й умінням встановлювати контакти ($R = .176$; $p = .043$). Зазначено, що це демонструє самоактуалізаційні прагнення молоді з метою впливу на глобальні соціальні процеси. Висловлено застереження, що за цим може також ховатися прагматична складова з гедоністичними проявами. Єдиний обернений кореляційний зв'язок загального досягнення успіху з мистецтвом приймати себе ($R = -.252$; $p = .003$) дав підстави констатувати, що зі збільшенням уваги до своєї персони молоді люди втрачають

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

(Group 2) allowed identifying the only superiority of Group 2 in the parameter “work orientation” ($U = 1603.500$; $p = .012$). It was explained that the sample of females is mainly focused on process and daily responsibilities, which determines a significant difference in this parameter.

To sum up, the obtained results possess scientific value and can arouse interest in anyone who works with young people. The first part of the hypothesis is confirmed, and the second hypothesis is disproved. The statistical and research aims are achieved.

Acknowledgment

This research has been funded by the Abai Kazakh National Pedagogical University (Contract №7 dated 14.05.2024. Topic: Linguodidactic foundations of teaching the position of sounds in the Kazakh language with experimental phonetic methods).

References

- Abdulayeva, Sh., & Eshmuradov, O. (2023). Professional'noye samoopredeleniye i vybor professii uchashchimisya v psikhologicheskoy znaniy. [Professional self-determination and students' career choice in psychological knowledge]. *Pedagogiki i psikhologii v sovremennom obrazovanii – Pedagogies and psychologies in modern education*, 3(2). <https://phys-tech.jdpu.uz/index.php/ppmedu/article/view/8385>
- Abrar-ul-Hassan, S., & Safdar, G. (2022). Relationship between Self-Esteem and Problematic Use of Facebook among University Students. *Annals of Social Sciences and Perspective*, 3(1), 199–217. <https://doi.org/10.52700/assap.v3i1.83>
- Adila, I., Huzili, H., Mohamad, R. H., Yasmin, A., Husna, Afifi M. Y., & Abdul Rahman, A. M. (2021). Conceptual paper: The roles of locus of control, self-esteem, resilience, and religion towards drug abuse intention among young people. *AIP Conference Proceedings*, 2339(1), 020110. <https://doi.org/10.1063/5.0044231>
- Agren, K. A., Hemmingsson, H., & Kjellberg, A. (2023). Internet activities and social and community participation among young people with learning disabilities. *British Journal of Learning Disabilities*, 51, 125–134. <https://doi.org/10.1111/bld.12519>
- Amedy, A., Barrantes-Vidal, N. A., Kwapil, T. R., & Monsonet, M. (2023). A psychosocial pathway

у досягненні успіху. Порівнянням параметрів соціальної активності між чоловічою (група 1) і жіночою (група 2) вибірками з'ясовано єдину перевагу групи 2 за параметром “орієнтація на працю” ($U = 1603.500$; $p = .012$). Пояснено, що жіноча вибірка більшою мірою орієнтована на процес, повсякденні обов'язки, що й зумовило достовірну відмінність за цим параметром.

Узагальнено, що отримані результати мають наукову цінність і можуть становити інтерес для усіх, хто працює з молоддю. Доведено першу частину гіпотези і спростовано другу. Досягнуто статистичну й дослідницьку мету.

Подяка

Дослідження виконано за фінансової підтримки Казахського національного педагогічного університету імені Абая (контракт №7 від 14.05.2024. Тема: Лінгводидактичні основи навчання позиції звуків у казахській мові експериментально-фонетичними методами).

Список використаних джерел

- Абдуллаева Ш., Эшмурадов О. Профессиональное самоопределение и выбор профессии учащимися в психологическом знании. *Педагогика и психологии в современном образовании*. 2023. № 3(2). <https://phys-tech.jdpu.uz/index.php/ppmedu/article/view/8385>
- Abrar-ul-Hassan S., Safdar G. Relationship between Self-Esteem and Problematic Use of Facebook among University Students. *Annals of Social Sciences and Perspective*. 2022. Vol. 3(1). P. 199–217. <https://doi.org/10.52700/assap.v3i1.83>
- Adila I., Huzili H., Mohamad R. H., Yasmin A., Husna Afifi M. Y., Abdul Rahman A. M. Conceptual paper: The roles of locus of control, self-esteem, resilience, and religion towards drug abuse intention among young people. *AIP Conference Proceedings*. 2021. Vol. 2339(1). 020110. <https://doi.org/10.1063/5.0044231>
- Agren K. A., Hemmingsson H., Kjellberg A. Internet activities and social and community participation among young people with learning disabilities. *British Journal of Learning Disabilities*. 2023. Vol. 51. P. 125–134. <https://doi.org/10.1111/bld.12519>
- Amedy A., Barrantes-Vidal N. A., Kwapil T. R., Monsonet M. A psychosocial pathway to paranoia: The interplay between social connectedness and self-esteem. *Schizophrenia Research*. 2023. Vol. 3(254). P. 199–207.

- to paranoia: The interplay between social connectedness and self-esteem. *Schizophrenia Research*, 3(254), 199–207. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2023.03.006>
- Auyelbekova, N., & Akhtayeva, N. (2023). Sotsial'no-psikhologicheskiye faktory samootsenki v studencheskom vozraste. [Social-psychological factors of self-esteem at the student age. *Bulletin*]. *Vestnik. Seriya "Psikhologiya" – Series "Psychology"*, 76(3), 1–7. <https://doi.org/10.51889/2959-5967.2023.76.3.007>
- Blynova, O., Derevianko, S., Ivanova, O., Popovych, I., & Estay Sepulveda, J. G. (2022a). Professional relevance of potential labor emigrants. *Revista Notas Históricas y Geográficas*, 29, 88–106. <https://www.revistanotashistoricasygeograficas.cl/index.php/nhyg/article/view/435>
- Blynova, O., Popovych, I., Hulas, I., Radul, S., Borozentseva, T., Strilets-Babenko, O., & Minenko, O. (2022b). Psychological safety of the educational space in the structure of motivational orientation of female athletes: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2723–2732. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.11346>
- Cicek, I. (2022). Mediating Role of Self-Esteem in the Association between Loneliness and Psychological and Subjective Well-Being in University Students. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 8(2), 83–97. <https://doi.org/10.33200/ijcer.817660>
- Cook, J. L., Elzinga, B., & Van Schie, C. (2023). A boost in self-esteem after positive social evaluation predicts social and non-social learning. *Royal Society Open Science*, 5(10), 24–39. <https://doi.org/10.1098/rsos.230027>
- Dalgiç, A. I., Karataş, N., & Kaya, A. (2023). The effect of individual values on self-esteem and meaning in life in adolescents: A cross-sectional study from Turkey. *Archives of Psychiatric Nursing*, 7(46), 8–13. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2023.06.007>
- Doyle, I., & Catling, J. C. (2022). The Influence of Perfectionism, Self-Esteem and Resilience on Young People's Mental Health. *The Journal of Psychology*, 156(3), 224–240. <https://doi.org/10.1080/00223980.2022.2027854>
- Falk, A., Kosse, F., Schildberg-Hörisch, H., & Zimmermann, F. (2023). Self-assessment: The role of the social environment. *Journal of Public Economics*, 14(223), 179–191. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2023.104908>
- Farrell, A. H., & Vaillancourt, T. (2021). Joint trajectories of adolescent narcissism and self-esteem predict interpersonal features in young adulthood. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2023.03.006>
- Ауельбекова Н., Ахтаева Н. Социально-психологические факторы самооценки в студенческом возрасте. *Вестник. Серия "Психология"*. 2023. № 76(3). P. 1–7. <https://doi.org/10.51889/2959-5967.2023.76.3.007>
- Blynova O., Derevianko S., Ivanova O., Popovych I., Estay Sepulveda J. G. Professional relevance of potential labor emigrants. *Revista Notas Históricas y Geográficas*. 2022a. Vol. 29. P. 88–106. <https://www.revistanotashistoricasygeograficas.cl/index.php/nhyg/article/view/435>
- Blynova O., Popovych I., Hulas I., Radul S., Borozentseva T., Strilets-Babenko O., Minenko O. Psychological safety of the educational space in the structure of motivational orientation of female athletes: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022b. Vol. 22(11). P. 2723–2732. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.11346>
- Cicek I. Mediating Role of Self-Esteem in the Association between Loneliness and Psychological and Subjective Well-Being in University Students. *International Journal of Contemporary Educational Research*. 2022. Vol. 8(2). P. 83–97. <https://doi.org/10.33200/ijcer.817660>
- Cook J. L., Elzinga B., Van Schie C. A boost in self-esteem after positive social evaluation predicts social and non-social learning. *Royal Society Open Science*. 2023. Vol. 5(10). P. 24–39. <https://doi.org/10.1098/rsos.230027>
- Dalgiç A. I., Karataş N., Kaya A. The effect of individual values on self-esteem and meaning in life in adolescents: A cross-sectional study from Turkey. *Archives of Psychiatric Nursing*. 2023. Vol. 7(46). P. 8–13. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2023.06.007>
- Doyle I., Catling J. C. The Influence of Perfectionism, Self-Esteem and Resilience on Young People's Mental Health. *The Journal of Psychology*. 2022. Vol. 156(3). P. 224–240. <https://doi.org/10.1080/00223980.2022.2027854>
- Falk A., Kosse F., Schildberg-Hörisch H., Zimmermann F. Self-assessment: The role of the social environment. *Journal of Public Economics*. 2023. Vol. 14(223). P. 179–191. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2023.104908>
- Farrell A. H., Vaillancourt T. Joint trajectories of adolescent narcissism and self-esteem predict interpersonal features in young adulthood.

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

- trajectories of adolescent narcissism and self-esteem predict interpersonal features in young adulthood. *Journal of Research in Personality*, 9(93), 1–88. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2021.104127>
- Fetiskin, N. P., & Kozlov, V. V., & Manuylov, G. M. (2002). *Sotsial'no-psikhologicheskaya diagnostika razvitiya lichnosti i malyx grupp [Social-psychological diagnostics of the development of personality and small groups]*. Moscow: The Institute of Psychiatry. URL: <https://f.eruditor.link/file/1803803/>
- Forest, A. L., Sigler, K. N., Bain, K. S., O'Brien, E. R., & Wood, J. V. (2023). Self-esteem's impacts on intimacy-building: Pathways through self-disclosure and responsiveness. *Current Opinion in Psychology*, 4(52), 108–122. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2023.101596>
- Gan, T., Huang, P., Li, B., Lin, W., Liu, Y., & Yang, S. (2023). The relationship of negative life events, trait-anxiety and depression among Chinese university students: A moderated effect of self-esteem. *Journal of Affective Disorders*, 2(339), 384–391. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.07.010>
- Gao, W., Luo, Y., Cao, X., & Liu, X. (2022). Gender differences in the relationship between self-esteem and depression among college students: a cross-lagged study from China. *Journal of Research in Personality*, 97, 104202. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2022.104202>
- Gehrmann, S., & Wicker, P. (2021). The effect of regional and social origin on health-related sport and physical activity of young people in Europe. *European Journal for Sport and Society*, 19(2), 117–134. <https://doi.org/10.1080/16138171.2021.1916223>
- Goodyear, V. A., Wood, G., Skinner, B., & Thompson, J. L. (2021). The effect of social media interventions on physical activity and dietary behaviours in young people and adults: a systematic review. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 18(72). <https://doi.org/10.1186/s12966-021-01138-3>
- Halian, I., Popovych, I., Hulas, I., Serbin, Iy., Vyshnevskaya, O., Kovalchuk, Z., & Pyslar, A. (2023a). Correlation between personality traits of young athletes and their level of self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(5), 1119–1129. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.05140>
- Halian, I., Popovych, I., Vovk, V., Kariyev, A., Poleshchuk, L., & Halian, O. (2023b). Correlation
- Journal of Research in Personality*. 2021. Vol. 9(93). P. 1–88. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2021.104127>
- Фетискин Н. П., Козлов В. В., Мануйлов Г. М. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. Москва: Институт психотерапии, 2002. 490 с. URL: <https://f.eruditor.link/file/1803803/>
- Forest A. L., Sigler K. N., Bain K. S., O'Brien E. R., Wood J. V. Self-esteem's impacts on intimacy-building: Pathways through self-disclosure and responsiveness. *Current Opinion in Psychology*. 2023. № 4(52). P. 108–122. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2023.101596>
- Gan T, Huang P, Li B, Lin W, Liu Y, Yang S. The relationship of negative life events, trait-anxiety and depression among Chinese university students: A moderated effect of self-esteem. *Journal of Affective Disorders*. 2023. Vol. 2(339). P. 384–391. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.07.010>
- Gao W, Luo Y, Cao X, Liu X. Gender differences in the relationship between self-esteem and depression among college students: a cross-lagged study from China. *Journal of Research in Personality*. 2022. Vol. 97. P. 104202. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2022.104202>
- Gehrmann S, Wicker P. The effect of regional and social origin on health-related sport and physical activity of young people in Europe. *European Journal for Sport and Society*. 2021. Vol. 19(2). P. 117–134. <https://doi.org/10.1080/16138171.2021.1916223>
- Goodyear V. A., Wood G., Skinner B., Thompson J. L. The effect of social media interventions on physical activity and dietary behaviours in young people and adults: a systematic review. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 2021. Vol. 18(72). <https://doi.org/10.1186/s12966-021-01138-3>
- Halian I., Popovych I., Hulas I., Serbin Iy., Vyshnevskaya O., Kovalchuk Z., Pyslar A. Correlation between personality traits of young athletes and their level of self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023a. Vol. 23(5). P. 1119–1129. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.05140>
- Halian I., Popovych I., Vovk V., Kariyev A., Poleshchuk L., Halian O. Correlation of the coach's qualities and junior athletes' self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023b. Vol. 23(7). P. 1621–1630. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.071621>

- of the coach's qualities and junior athletes' self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(7), 1621–1630. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.07199>
- Harris, M. A., & Orth, U. (2019). The Link Between Self-Esteem and Social Relationships: A Meta-Analysis of Longitudinal Studies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 6(63), 2–15. <http://dx.doi.org/10.1037/pspp0000265>
- Hepper, E. G. (2023). Self-esteem. *Encyclopedia of Mental Health (Third Edition)*, 5, 125–139. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-91497-0.00185-5>
- Homola, S. Y., & Oros, L. B. (2023). Attachment, Self-esteem, and Social Self-expression Skills: A Causal Chain Model in Young People and Adolescents. *Actualidades En Psicología*, 37(134), 85–98. <https://doi.org/10.15517/ap.v37i134.53536>
- Hudimova, A., Popovych, I., Savchuk, O., Liashko, V., Pyslar, A., & Hrys, A. (2021). Research on the relationship between excessive use of social media and young athletes' physical activity. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(6), 3364–3373. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.06456>
- Imankulova, I. A., & Kudaibergenova, S. K. (2021). Women's body image satisfaction: connection with age and self-esteem. *The Journal of Psychology & Sociology*, 77(2), 28–37. <https://doi.org/10.26577/JPSS.2021.v77.i2.04>
- Koski, P., Hirvensalo, M., Villberg, J., & Kokko, S. (2022). Young People in the Social World of Physical Activities: Meanings and Barriers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(9), 5466. <https://doi.org/10.3390/ijerph19095466>
- Liu, X., Cao, X., & Gao, W. (2022). Does low self-esteem predict anxiety among Chinese college students? *Psychology Research and Behavior Management*, 15, 1481–1487. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S361807>
- McClelland, D. C., Atkinson, J. W., Clark, R. A., & Lowell, E. L. (1953). *The achievement motive*. Appleton-Century-Crofts. <https://doi.org/10.1037/11144-000>
- Maenhout, L., & Melville, C. A. (2024). Unravelling the link between physical activity and peer social connectedness in young people with intellectual disabilities: a systematic review of quantitative studies. *Journal of Intellectual Disability Research*, 68, 95–112. <https://doi.org/10.1111/jir.13095>
- Monserrat, M., Arjona, Á., Checa, J. C., Tarifa, J., doi.org/10.7752/jpes.2023.07199
- Harris M. A., Orth U. The Link Between Self-Esteem and Social Relationships: A Meta-Analysis of Longitudinal Studies. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2019. Vol. 6(63). P. 2–15. <http://dx.doi.org/10.1037/pspp0000265>
- Hepper E. G. Self-esteem. *Encyclopedia of Mental Health (Third Edition)*. 2023. Vol. 5. P. 125–139. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-91497-0.00185-5>
- Homola S. Y., Oros L. B. Attachment, Self-esteem, and Social Self-expression Skills: A Causal Chain Model in Young People and Adolescents. *Actualidades En Psicología*. 2023. Vol. 37(134). P. 85–98. <https://doi.org/10.15517/ap.v37i134.53536>
- Hudimova A., Popovych I., Savchuk O., Liashko V., Pyslar A., Hrys A. Research on the relationship between excessive use of social media and young athletes' physical activity. *Journal of Physical Education and Sport*. 2021. Vol. 21(6). P. 3364–3373. <https://doi.org/10.7752/jpes.2021.06456>
- Imankulova I. A., Kudaibergenova S. K. Women's body image satisfaction: connection with age and self-esteem. *The Journal of Psychology & Sociology*. 2021. Vol. 77(2). P. 28–37. <https://doi.org/10.26577/JPSS.2021.v77.i2.04>
- Koski P., Hirvensalo M., Villberg J., Kokko S. Young People in the Social World of Physical Activities: Meanings and Barriers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2022. Vol. 19(9). P. 5466. <https://doi.org/10.3390/ijerph19095466>
- Liu X., Cao X., Gao W. Does low self-esteem predict anxiety among Chinese college students? *Psychology Research and Behavior Management*. 2022. Vol. 15. P. 1481–1487. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S361807>
- McClelland D. C., Atkinson J. W., Clark R. A., Lowell E. L. *The achievement motive*. Appleton-Century-Crofts. 1953. 333 p. <https://doi.org/10.1037/11144-000>
- Maenhout L., Melville C. A. Unravelling the link between physical activity and peer social connectedness in young people with intellectual disabilities: a systematic review of quantitative studies. *Journal of Intellectual Disability Research*. 2024. Vol. 68. P. 95–112. <https://doi.org/10.1111/jir.13095>
- Monserrat M., Arjona Á., Checa J. C., Tarifa J., Salguero D. Teachers' Knowledge and

Research on Relationships Between Self-Esteem and Social Activeness of Young People: Gender Differentiation Exemplified by the Kazakh-Uzbek Sample

- & Salguero, D. (2024). Teachers' Knowledge and Experiences after the Implementation of an Eating Disorder Prevention Program in the Physical Education Classroom. *Education Sciences*, 14(5), 467. <https://doi.org/10.3390/educsci14050467>
- Murad, O. S. (2020). Social Anxiety in Relation to Self-Esteem among University Students in Jordan. *International Education Studies*, 13(2), 96–103. <https://doi.org/10.5539/ies.v13n2p96>
- Popovych, I., Kurova, A., Koval, I., Kazibekova, V., Maksymov, M., & Huzar, V. (2022). Interdependence of emotionality, anxiety, aggressiveness and subjective control in handball referees before the beginning of a game: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(3), 680–689. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.03085>
- Prokhorenko, L., Popovych, I., Sokolova, H., Chumaieva, Yu., Kosenko, Yu., Razumovska, T., & Zasenkov, V. (2023). Gender differentiation of self-regulating mental states of athletes with disabilities: comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(2), 349–359. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.02042>
- Potemkina, O. F. (2001). Metodika diagnostiki sotsial'no-psikhologicheskikh ustanovok lichnosti v motivatsionno-potrebnostnoy sfere. Prakticheskaya psikhodiagnostika. Metodiki i testy [Methods for diagnosing social-psychological attitudes of an individual in the sphere of motivation and needs. Practical psycho-diagnostics. Methods and tests]. Samara. URL: <https://z-lib.io/book/16612586>
- Shen, X., Yan, Q., Ying, L., & Yu, S. (2023). Self-esteem moderates the effect of acute stresses on individuals' trust behaviors. *Personality and Individual Differences*, 8(215), 201–212. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112376>
- Vasilieva, E. N., Vasiliev, E. S., & Poltavskaya, M. B. (2021). Transformation of Economic Activity in the Digital Era: Practices for Generating Income by Young People in Social Networks. In: Popkova, E.G., Sergi, B.S. (eds) "Smart Technologies" for Society, State and Economy. ISC 2020. *Lecture Notes in Networks and Systems*, 155. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-59126-7_77
- Weinhold, B. K., & Hilferty, J. (1983). The self-esteem matrix: a tool for elementary counselors. *Elementary School Guidance & Counseling*, 17(4), 243–251. <http://www.jstor.org/stable/24009064>
- Experiences after the Implementation of an Eating Disorder Prevention Program in the Physical Education Classroom. *Education Sciences*. 2024. Vol. 14(5). P. 467. <https://doi.org/10.3390/educsci14050467>
- Murad O. S. Social Anxiety in Relation to Self-Esteem among University Students in Jordan. *International Education Studies*. 2020. Vol. 13(2). P. 96–103. <https://doi.org/10.5539/ies.v13n2p96>
- Popovych I., Kurova A., Koval I., Kazibekova V., Maksymov M., Huzar V. Interdependence of emotionality, anxiety, aggressiveness and subjective control in handball referees before the beginning of a game: a comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022. Vol. 22(3). P. 680–689. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.03085>
- Prokhorenko L., Popovych I., Sokolova H., Chumaieva Yu., Kosenko Yu., Razumovska T., Zasenkov V. Gender differentiation of self-regulating mental states of athletes with disabilities: comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023. Vol. 23(2). P. 349–359. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.02042>
- Потемкина О. Ф. Методика диагностики социально-психологических установок личности в мотивационно-потребностной сфере. *Практическая психодиагностика. Методики и тесты*. Самара, 2001. С. 641–648. URL: <https://z-lib.io/book/16612586>
- Shen X., Yan Q., Ying L., Yu S. Self-esteem moderates the effect of acute stresses on individuals' trust behaviors. *Personality and Individual Differences*. 2023. Vol. 8(215). P. 201–212. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112376>
- Vasilieva E. N., Vasiliev E. S., Poltavskaya M. B. Transformation of Economic Activity in the Digital Era: Practices for Generating Income by Young People in Social Networks. In: Popkova, E.G., Sergi, B.S. (eds) "Smart Technologies" for Society, State and Economy. ISC 2020. *Lecture Notes in Networks and Systems*. 2021. Vol. 155. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-59126-7_77
- Weinhold B. K., Hilferty J. The self-esteem matrix: a tool for elementary counselors. *Elementary School Guidance & Counseling*. 1983. Vol. 17(4). P. 243–251. <http://www.jstor.org/stable/24009064>